NACZELNICTWO ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

WIADOMOŚCI URZĘDOWE

Rok 9 (XIII) Nr. 2—3. WARSZAWA Luty—Marzec 1931 r.

ROZKAZ NACZELNICTWA Z. H. P. L. 19, z dnia 22 stycznia 1931.

Rozstrzygnięcie Konkursu Propagandy Spożycia Cukru.
N. podaje do wiadomości, że sąd Konkursu Propagandy Spożycia Cukru w składzie: ze strony Rady Naczelnej Polskiego Przemysłu Cukrowniczego — pp.: Dyr. Zygmunt Psarski, Dyr. Melchjor Wańkowicz, ze strony Naczelnictwa Z. H. P. dh. dh. Przewodniczący Z. H. P. Władysław Sołtan, Przedstawicielka Głównej Kwatery Harcerek — Janina Kamińska, Naczelnik Głównej Kwatery Harcerzy — Stanisław Sedlaczek. Referent Konkursu — Eugenjusz Ryszkowski, po zapoznaniu się z nadesłanemi pracami postanowił następujące:

z pierwszych sześciu nagród przyznaje drugą nagrodę w wysokości 2.000 złotych drużynie radomskiej, pod kierownictwem dha Cz. Gołaszewskiego.

— dwie nagrody po 500 złotych — drużynie im. St. Czarnieckiego w Nisku, pod kierownictwem dha St. Sokołowskiego; drużynie im. B. Głowackiego we Frampolu, pod kierownictwem dha Żydorczyka;

— oraz siedem nagród po 100 złotych — drużynie żeńskiej w Brzesku, 40 drużynie im. M. Bema w Warszawie, 9-ej Hufcowej drużynie we Lwowie, 4-ej drużynie z Bielska Śląskiego, 6-ej drużynie w Rzeszowie, 1-ej drużynie im. T. Kościuszki w Kaliszu, 48-ej drużynie mazowieckiej w Rawie Mazowieckiej.

Wszystkie drużyny, biorące udział w Konkursie otrzymują dyplomy. Po nagrody, w postaci sprzętu harcerskiego oraz dyplomy należy się zgłaszać do Naczelnictwa Z. H. P. Warszawa, ul. Zielna 35 m. 9.

(—) **Jan Grabowski**
Sekretarz Generalny Z. H. P.

(—) **Władysław Sołtan**
Przewodniczący Z. H. P.

ROZKAZ NACZELNICTWA Z.H.P. L. 20, z dnia 30 stycznia 1931 roku.

I. **G. K. M.** — N. tworzy w Głównej Kwaterze Harcerzy Kierownictwo Drużyn Żeglarskich na prawach Wydziału i jednocześnie mianuje Kierownikiem tego Wydziału dha hm. Witolda Bublewskiego.

N. mianuje członkami czynnymi G. K. M. dhów: hm. Marjana Łowińskiego, hm. Piotra Olewińskiego.

II. **Mianowania starszyzny,** — harcmistrzynie: Helena Lierschówna, Janina Weigeltówna (Ch. Poznańska), Irena Lewandowska, Stanisława Laskówna, Marja Penkrzykówna (Ch. Warszawska).

Harcmistrze: ppłk. Zygmunt Zagłoba - Zygler (G. K. M.).

Działaczka harc.: Jadwiga Trojanowska (Ch. Mazowiecka).

Podharcmistrzynie: Aniela Stępniówna, Janina Mazurówna, Marja Tytkówna (Ch. Kielecka), Marja Aprillówna (Ch. Mazowiecka), Włodzimiera Antoszewska, Irena Konieczna, Leokadja Pacho (Ch. Poznańska).

Podharcmistrze: Wiktor Martini (G. K. M.).

III. **Z. O.** — Lwów. N. zatwierdza następujący skład osobowy Z. O., zwalniając jednocześnie dotychczasowy. Przewodniczący Ks. dr. Gerard Szmyd, I Wiceprewodniczący — prof. dr. St. Niemczycki, II-gi Wiceprzewodniczący — dr. Jan Poratyński, sekretarz — mgr. Wacław Muszyński, skarbnik— hm. Aleksander Szczęścikiewicz, członkowie: kapelan ks. dr. Eugenjusz Baziak, dyr. Jakób Solak, gen. Bolesław Popowicz, wizytator Roman Kestlich, dyr. dr. Stefan Uhma, dyr. Stanisława Falkiewiczowa, hm. Eugenja Jaroschówna Kom. Chor. Ż., hm. Stanisław Hibl, Kom. Chor. M., radca Apolinary Laskowski, hm. Józefa Mękarska, ppłk. Zygmunt Czadek, wizytator Ludwik Juss, hm. Jadwiga Sakracka, phm. Zbigniew Pękalski.

IV. **K. P. H.** N. przyjmuje do Z. H. P. Koła Przyjaciół Harcerstwa w Kołomyji i przy 44-ej drużynie Zagłębiowskiej w Sosnowcu.

V. **Zwolnienie z Z. H. P.** N. cofa stopień instruktorski i zwalnia na własną prośbę z Z. H. P. hm. Stefana Łosia.

VI. **Przeniesienie do kategorji czł. współdz.** N. cofa st. inst. i przenosi na własną prośbę do kategorji członków współdziałających dhny: hm. Wandę Lesińską-Chmielewską, Marję Lisowską, Zofję Wołowską.

(—) **Jan Grabowski**
Sekretarz Generalny Z. H. P.

(—) **Władysław Sołtan**
Przewodniczący Z. H. P.

ROZKAZ NACZELNICTWA Z.H.P. L. 21, z dnia lutego 1931 r.

W dniu 31 stycznia 1931 r. w Krakowie odbył się XLVIII Zjazd Naczelnej Rady Harcerskiej, w którym wzięło udział 19 członków Rady z wyboru oraz 10 przedstawicieli zarządów oddziałów. N. R. H. zajmowała się sprawami, związanemi z XI Zjazdem Walnym Z. H. P., opinjowała zgłoszone na Zjazd Walny wnioski, oraz powzięła następujące uchwały:

1. **Rozwiązanie Oddziałów Włocławskiego i Płockiego.** — N. R. H. postanawia rozwiązać oddziały Włocławski i Płocki, zaś sprawę pozostawienia lub skasowania Chorągwi Płockiej pozostawia do właściwego załatwienia Gł. Kwaterze Męskiej. Tereny oddziałów Włocławskiego i Płockiego włącza do terenu Oddziału Warszawskiego.

2. **Sprawy Dworku Cisowego.** — N. R. H., uznając znaczenie społeczne Dworku Cisowego i zasługi druhny Małkowskiej w tem dziele, z żalem stwierdza nieuregulowanie dotąd stosunku prawnego Dworku Cisowego do Z. H. P. oraz niedokonanie w ciągu lat trzech rozrachunków z tytułu subwencji 15.000 złotych i pożyczki 2.000 złotych, udzielonej przez Naczelnictwo Z. H. P. i wobec powyższego: 1) poleca Naczelnictwu Z. H. P. uregulowanie stosunku prawnego Dworku Cisowego do Z. H. P., do 31 grudnia 1931 r., 2) wzywa druhnę Małkowską do wyliczenia się z zużycia subwencji na sumę 15.000 złotych.

N. R. H. uznając trudną sytuację finansową druhny Małkowskiej w Dworku Cisowym, postanawia ułatwić jej spłacenie długu 2.000 złotych w formie następującej: dług winien być spłacony w ratach miesięcznych, wynoszących conajmniej 30 złotych, z tem, że na poczet tych rat mogą być zaliczone świadczenia w naturze. .

(—) **Jan Grabowski**
Sekretarz Generalny Z. H. P.

(—) **Władysław Sołtan**
Przewodniczący Z. H. P.

ROZKAZ NACZELNICTWA Z.H.P. L. 1, z dnia 9 lutego 1931 r.

XI Zjazd Walny Z. H. P., który się odbył w dniach 1 i 2 lutego 1931 r. w Krakowie, powziął następujące uchwały:

I. **Depesze.** — XI Zjazd Walny wysłał depesze do Protektorów Pana Prezydenta Ignacego Mościckiego, Pana Marszałka Józefa Piłsudskiego, Pana Profesora Stanisława Wojciechowskiego, a także do gaździny Dworku Cisowego, druhny Olgi Małkowskiej i do Naczelniczki Gł. Kwatery Żeńskiej, druhny Hanny Dydyńskiej.

II. **Ofensywa.** — XI Zjazd Walny, potwierdzając uchwałę 47 zjazdu N. R. H. z dnia 1 i 2 listopada 1930 r. uznaje za konieczne podjęcie planowej wszechstronnej ofensywy harcerskiej, jako ogólnego sharmonizowania wysiłku zbiorowego, mającego na celu maksymalne zdrowe wzmożenie energji Harcerstwa i jego przyjaciół ku realizacji zadań naszego ruchu, poleca Nacz. Radzie Harc. i Naczelnictwu Z. H. P. w porozumieniu z władzami państwowemi i z wszystkiemi czynni-

kami harcerskiemi przygotować ją i prowadzić, wzywając najgoręcej ogół harcerzy i harcerek oraz najszersze rzesze przyjaciół do czynnego w niej udziału.

III. **Starsze Harcerstwo.** 1. Uważając za konieczne uregulowanie stosunku do Z. H. P. starszych harcerek i harcerzy, instruktorek i instruktorów, pracujących: a) na terenie innego stowarzyszenia lub instytucji społecznej, wychowawczej i t. p., dobro państwa i społeczeństwa mającej na celu, b) poza stowarzyszeniami — XI Zjazd Walny Z. H. P. postanawia utworzyć nową grupę członków Z. H. P., obejmującą starsze harcerki i starszych harcerzy, instruktorki i instruktorów, przestrzegających w życiu zasad ideologji i Prawa Harcerskiego, lecz realizujących je poza Z. H. P. Obowiązki, prawa i organizację tej grupy członków określą Główne Kwatery osobnym regulaminem.

2. XI Zjazd Walny zwraca się do Naczelnej Rady Harcerskiej o uwzględnienie w regulaminie starszyzny możliwości zaliczania pracy poza Z. H. P. jako pracy instruktorskiej, a w regulaminie starszego harcerstwa możliwości należenia do starszego harcerstwa harcerzy i harcerek w miejscowościach, w których niema kół starszego harcerstwa.

3. XI Zjazd Walny Z. H. P., potwierdzając uchwałę IV Zjazdu Walnego Z. H. P. w sprawie starszego Harcerstwa, która brzmi: „Zjazd Walny, uznając, że zagadnienie starszego harcerstwa jest integralną częścią zagadnienia roli harcerstwa w społeczeństwie, zaleca instruktorom Z. H. P. głębsze zainteresowanie się starszem harcerstwem i branie udziału w konferencjach ideowych i programowych starszego harcerstwa"— zwraca się do Naczelnej Rady Harcerskiej o regulaminowe umożliwienie zaliczania kierowniczej pracy zrzeszenia starszego harcerstwa za czynną służbę starszyzny.

IV. **Drużyny robotnicze, rzemieślnicze i wiejskie.**—,

1. XI Zjazd Walny stwierdza z radością rozszerzanie się ruchu harcerskiego na teren środowisk robotniczych, rzemieślniczych i wiejskich i wobec tego widzi potrzebę racjonalnego opracowania programów i wytycznych metodyki tego działu pracy. Za podstawę do opracowania powyższego przyjmą GłówneKwatery doświadczenia Komend Chorągwi, które podjęły inicjatywę w tej dziedzinie, przytem wskazane jest, aby Główne Kwatery dały na ten czas poszczególnym Komendom Chorągwi całkowitą swobodę w interpretacji i stosowaniu dotychczasowych programów.

2. XI Zjazd Walny Z. H. P., wzywa Naczelnictwo Z. H. P., oraz obie Główne Kwatery do gruntowniejszego zainteresowania się młodzieżą wiejską, oraz stwierdza, że celem nadania całej akcji planowości działania należy: a) stworzyć referaty drużyn wiejskich w Głównych Kwaterach, b) opracować i przeprowadzić ankietę pośród istniejących już drużyn wiejskich, c) zwołać konferencję działaczy harcerskich na terenie wsi tak pracujących w drużynach harcerskich, jak i w innych organizacjach wiejskich, d) wypracować wskazówki organizacyjne, oraz metodyczno - programowe ściśle dla drużyn wiejskich.

V. **Naukowy system wychowania harcerskiego.** —

1. XI Zjazd Walny poleca Naczelnej Radzie Harcerskiej poczynić starania o wprowadzenie wykładów z zakresu systemu harcerskiego (skautowego) na studjach wychowania fizycznego, pedagogicznych, kursach kształcenia nauczycieli i wyższych zakładach.

2. XI Zjazd Walny Z. H. P. stwierdza, że harcerstwo, jako ruch wychowawczy młodzieży mimo powstania poza murami szkoły jest praktycznem realizowaniem wielu teoretycznych przesłanek nowoczesnej szkoły: Zgodnie z powyższem Zjazd wzywa Radę Naczelną do utworzenia w Związku Komisji dla sprawy opracowania naukowego systemu wychowania harcerskiego i nawiązania bliższego kontaktu ze sferami pedagogicznemi.

VI. **Stosunek Z. H. P. do młodzieży mniejszości narodowych** XI Zjazd Walny Z. H. P. wzywa N. R. H. do ustalenia wytycznych postępowania w stosunku do młodzieży mniejszości narodowych w terminie do dnia 1 lipca 1931 r.

VII. **Walka z alkoholizmem.** — Wobec zagrożenia ustawy przeciwalkoholowej nowelizacją, która zniszczyłaby nawet te dobre skutki jakie pomimo częściowego tylko jej stosowania są widoczne, XI Zjazd Walny w myśl dotychczasowego popierania akcji przeciwalkoholowej przyłącza się do protestu organizacyj społecznych w tej sprawie i wzywa pełnoletnich członków Z. H. P. do poparcia akcji protestacyjnej.

VIII. **Absolutorjum.** — XI Zjazd Walny przyjął do wiadomości sprawozdanie Naczelnej Rady Harcerskiej za okres od 1.IX 1929 r. do 1.IX 1930 r. i udzielił jej absolutorjum.

IX. **Budżet.** — XI Zjazd Walny zatwierdził preliminarz budżetowy centralnych władz Z. H. P. na okres 1931/32 r. w brzmieniu przedstawionem przez Naczelną Radę Harcerską.

X. **Dziesięcina od subwencyj:** XI Zjazd Walny stwierdza, że od kwot, otrzymanych od władz samorządowych, państwowych, a także instytucyj i osób prywatnych, wpłacanych Zarządom Oddziałów na określone cele pracy harcerskiej — Naczelnictwo Z. H. P. nie powinno pobierać 10%.

XI. **Sprawy K. P. H.**

1. XI Zjazd Walny uchwala: Koła Przyjaciół Harcerstwa zgrupowane na jednym terenie winny ściśle współpracować w celu propagandy idei harcerskiej w szerszem społeczeństwie.

2. Zjazd stwierdza, że zabawy, urządzane przez Koła Przyjaciół Harcerstwa przy udziale młodzieży harcerskiej winny się odbywać bez napojów alkoholowych.

XII. **Komisja Weryfikacyjna.** — XI Zjazd Walny poleca Naczelnej Radzie Harcerskiej wprowadzić do regulaminu Zjazdu Walnego postanowienia, regulujące skład i działalność Komisji Weryfikacyjnej, przyczem: 1) Komisja składa się z 9 osób, z których 5 powołuje Naczelnictwo, a 4 osoby wybiera Zjazd Walny; 2) przewodniczy Komisji Sekretarz Generalny Z. H. P., 3) od orzeczeń Komisji niema odwołania.

XIII. **Odznaka „wdzięczności".** — XI Zjazd Walny Z. H. P. przywraca możność nadawania odznaki honorowej „wdzięczności" członkom współdziałającym — zasłużonym dla Z. H. P. jako całości, względnie dla poszczególnych Chorągwi, bądź Oddziałów.

XIV. **Stopień harcmistrza.** — XI Zjazd Walny zwraca się do G. K. M. z poleceniem poczynienia ułatwień w formalnej drodze uzyskiwania stopnia harcmistrza.

XV. **Namioty.** — XI Zjazd Walny zwraca się do Ministerstwa W. R. i O. P. z prośbą, by poleciło Dyrekcjom szkół sprawienie namiotów obozowych ustalonego typu (zastępowego na 10 ludzi) jako koniecznych pomocy szkolnych.

XVI. **Wybory.** — Na miejsce ustępujących z Naczelnej Rady Harcerskiej dhów: Henryka Karczewskiego, Tadeusza Maresza, Mirosława Sawickiego i Ks. Fabjana Szczerbickiego, Walny Zjazd wybrał druhów: Stanisława Łypacewicza, Józefinę Łapińską, Piotra Olewińskiego i Edmunda Zacharzewskiego.

Naczelny Sąd Harcerski wybrano w składzie dhów: Czesław Hoppe, Włodzisława Olbromska, Władysław Sieroszewski, Zofja Wołowska i Andrzej Zalewski, oraz zastępcy: dhowie Aleksander Kamiński i Karolina Lublinerówna.

Komisję Rewizyjną wybrano w składzie: dhów — Irena Chojnacka, Jan Iwasiewicz, Czesław Jankowski, Stanisław Rudnicki i Bolesław Rutkowski.

(—) **Stanisław Łypacewicz**
Sekretarz Generalny Z. H. P.

(—) **Dr. Michał Grażyński.**
Przewodniczący Z. H. P.

ROZKAZ NACZELNICTWA Z.H.P. L. 2, z dnia 10 lutego 1931 r.

W nocy z 2 na 3 luty 1931 r. w Krakowie odbył się XLIX Zjazd Naczelnej Rady Harcerskiej, w którym wzięło udział 29 członków Rady. Pod przewodnictwem druha Tadeusza Strumiłły N. R. H. dokonała wyborów nowego Naczelnictwa w składzie następującym: Przewodniczący — dh. wojewoda Michał Grażyński, Wiceprzewodniczący — dh. prezes Tadeusz Kamieński i druhna Helena Śliwowska, Naczelniczka G. K. Ż. — dhna Jadwiga Laszczkówna, Naczelnik G. K. M. dh. Antoni Olbromski, Sekretarz Generalny — dh. Stanisław Łypacewicz, skarbnik — dh. Edmund Zacharzewski, Kapelan Naczelny — dh. ks. Jan Mauersberger. członkowie dh. Władysław Olędzki i dh. Piotr Olewiński.

Prócz tego N. R. H. powzięła następujące uchwały:

1. **Wybory Naczelnego Kapelana:** Przy dorocznym wyborze Naczelnictwa N. R. H. wybiera równocześnie każdorazowo kapelana.

2. **Zlot Dwudziestolecia.** — N. R. H. przekazuje Naczelnictwu decyzję w sprawie urządzenia Zlotu Dwudziestolecia w roku 1931 oraz charakteru i zakresu tego zlotu.

(—) **Stanisław Łypacewicz**
Sekretarz Generalny Z. H. P.

(—) **Dr. Michał Grażyński.**
Przewodniczący Z. H. P.

ROZKAZ NACZELNIKA GŁÓWNEJ KWATERY M. 1 z dnia 29 stycznia 1931 r.

Skład Osobowy Głównej Kwatery Harcerzy

Naczlnik Głównej Kwatery — Hm. Rp. Stanisław Sedlaczek. Członkowie czynni rzeczywiści G. K. M.: kierownicy Wydziałów (patrz niżej) oraz druhowie: Roman Bniński, prof. Stanisław Ciechanowski, Antoni Czapliński, Dr. Władysław Czapliński, Robert Korybut-Daszkiewicz, Mieczysław Dybczyński, Henryk Glass, Adolf Heidrich, Juljan Lucjan Leśniewski, Marjan Łowiński, Tadeusz Maresz, Antoni Olbromski, Piotr Olewiński, prof. Dr. Eugenjusz Piasecki, Eugenjusz Ryszkowski, Dr. Witold Sawicki, Tadeusz Sopoćko, prof. Dr. Tadeusz Strumiłło, inż. Stefan Wyrzykowski i Jerzy Zawodzki.

I. Sekretarz Głównej Kwatery.

Baltazar Podhorski, współpracuje ph. Jan Kiljan.

II. Wydział Ogólny.

Kierownik Wydziału i Przyboczny Naczelnika—ph. Janusz Wierusz-Kowalski.

a) Referat statutowo-regulaminowy—prowadzi Kier. Wydziału współpracują: hm. Dr. Wit Klonowiecki, hm. B. Polkowski, hm. A. Wronowski, ph. Sz. Poradowski;

b) Referat sprawozdawczy—prowadzi Kier. Wydz., współpracują: J. Chyczewski, A. Nowak, M. Pluciński, B. Radecki, B. Rudziński;

c) **Referat mniejszości** — Hm. Aleksander Kamiński, współpracują: hm. B. Polkowski i B. Jegorow;

d) Referat Dżembori—hm. Tomasz Piskorski;

e) Bibljoteka — Władysław Jasiński.

III. Wydział Organizacyjny.

P. o. Kierownika Wydziału — ph. Janusz Wierusz-Kowalski;

a) Referat ogólny—prowadzi p. o. Kier. Wydz.;

b) Referat środowisk kierowniczych — ph. Franciszek Czapliński;

c) Referat wpisu drużyn — Lechosław Domański;

d) Referat kontroli i pomocy pracy—ph. J. Wierusz-Kowalski, wizytatorzy—członkowie czynni G. K., oraz: hm. B. Polkowski, hm. K. Czereyski, hm. J. Zieliński, ph. Sz. Poradowski, ph. K. Wojtczak;

e) Referat obozów—ph. Witold Mężnicki (urlopowany);

f) Referat drużyn specjalnych—Antoni Smolarczyk;

g) Referat drużyn szkół powszechnych—mec. hm. Czesław Jankowski;

h) Referat Chorągwi Białostockiej — hm. K. Czereyski, współpracują: J. Szalewicz i J. Magiera.

IV. Wydział kształcenia starszyzny i osobowy.

Kierownik Wydziału—hm. Aleksander Wronowski.

a) Referat ogólny—prowadzi Kier. Wydz., współpracują: Z. Dembiński, J. Jankowski, K. Zieliński;

b) Referat kursów związkowych i zimowych G. K.—prowadzi Kier. Wydz., współpracują: Hm. Rp. Tadeusz Maresz (Kurs Korespondencyjny), hm. O. Grzymałowski, hm. E. Ryszkowski, hm. Dr. W. Sawicki;

c) Referat kursów Chorągwi—prowadzi kier. wydziału;

d) Komisja osobowa — p. o. przewodniczącego: hm. A. Wronowski, członkowie: harcmistrze: A. Olbromski, B. Polkowski, E. Ryszkowski, J. Sosnowski.

e) **Komisja dyscyplinarna** — przewodniczący: dz. h. Jerzy Zawodzki, członkowie: hm. A. Hirszbandt, hm. E. Ryszkowski, hm. A. Wronowski, ph. Sz. Poradowski.

V. Wydział Programowy.

Kierownik Wydziału — Hm. Rp. Stanisław Sedlaczek.

a) Referat Obozów Stałych — Hm. Rp. Tadeusz Maresz.

b) Referat obozów wędrownych i wycieczek — hm. Bolesław Polkowski, hm. Dr. Edward Muszalski.

Rada krajoznawcza i przyrodnicza — przewodniczący Kier. Wydz., członkowie: druhowie: Jan Karpowicz, Edward Muszalski, Władysław Olędzki, Tomasz Piskorski, Bolesław Polkowski, Józef Staśko, Leopold Węgrzynowicz i Józef Wnęk.

VI. Wydział Starszego Harcerstwa.

p. o. Kierownika Wydziału — ph. Wiktor Martini.

Referat wyprawy do Kandersteg — dh. h. Jerzy Zawodzki (współpracują. dz. h. A. Minhejmer i phm. B. Olizar.

Rada Starszego Harcerstwa — przewodniczący: hm. T. Piskorski, członkowie: hm. J. Giertych, dz. h. A. Minhejmer, ph. W. Łukaszewski, dz. h. J. Zawodzki i Kier. Wydz. Starsz. Harc. w Kom. Chor. Warsz.

VII. Wydział drużyn Polskich zagranicą.

Kierownik Wydziału — hm. Jan Trzpil, wspópracuje ph. Zdzisław Zagłoba-Zygler.

VIII. Wydział Międzynarodowy.

Kierownik Wydziału i Komisarz Zagraniczny hm. inż. **O. Grzymałowski.** Przedstawiciel Naczelnika G .K. — przy organizacjach skautów Belgijskich i Francuskich — Tadeusz Sopoćko.

IX. Wydział Wychowania Fizycznego.

Kierownik Wydziału — hm. Władysław Olędzki.

a) **Referat ogólny** — prowadzi Kier. Wydziału.

b) **Referat kursów w. f.** — hm. Czesław Rębowski.

c) **Referat programowy** — hm. Marjan Krawczyk.

d) **Referat łucznictwa** — ph. Zygmunt Brzeski.

X. Wydział (kierownictwo) drużyn żeglarskich.

Kierownik Wydziału: hm. Witold Bublewski.

XI. Wydział Przysposobienia Wojskowego.

Kierownik Wydziału — Bohdan Węgler, sekretarz ph. Roman Zawiślański.

XII. Referat Propagandy.

Kierownik Referatu — hm. Eugenjusz Ryszkowski, współpracują: Wł. Czarnecki, hm. J. Kozielewski, ph. Z. Dziekoński, h. W. Krakowiecki, Br. Miazgowski, ph. St. Ryszkowski.

XIII. Referat Skarbowy.

Kierownik Referatu — hm. Zygmunt Zagłoba - Zygler, współpracuje — hm. J. L. Leśniewski.

2. Zarządzenia bieżące.

23. **Poradnia dla drużynowych** pozyskała fachową pomoc w zakresie żeglarstwa w formie stałej współpracy dha Witolda Bublewskiego, kierownika drużyn żeglarskich Z. H. P. Zachęcam do wykorzystania tej pomocy. W tych sprawach zwracać się adresując: Poradnia dla drużynowych, dh. Witold Bublewski G. K. M.

4. Drużyny, zrzeszenia i obozy.

41. **Wpis drużyn. Nowe drużyny przyjęte do Z. H. P.** Chor. Pomorska; 3 w Chełmży; Chor. Poznańska; 3 im. K. Pułaskiego w Ostrzeszowie, 1 im. gen. H. Dąbrowskiego w Miłosławiu, 3 im. Ks. J. Poniatowskiego w Kępnie i 1 T. Kościuszki w Mogilnie.

42. **Wykreślenie drużyn.** Chor. Łódzka: im. Ks. J. Poniatowskiego w Pabjanicach; Chor. Poznańska: 1 im. Ks. P. Wawrzyniaka, w Mogilnie, 1 im. Flor. Dąbrowskiego w Książu, 1 im. Zawiszy Czarnego w Wieleniu, 2 im. T. Kościuszki w Gnieźnie, 3 im. Zawiszy Czarnego w Kruszwicy, 3 im. J. Sobieskiego w Kępnie (zmiana patrona), 2 im. T. Kościuszki w Mogilnie (zmiana liczby); Chor. Radomska: im. St. Staszica w Kozienicach, im. T. Kościuszki w Kozienicach, im. H. Dąbrowskiego w Radomiu.

45. Ocena obozów z r. 1930.

Chor. Kielecka (dodatkowo). Kategorję „A". otrzymuje obóz wędrowny drużyny im. K. Pułaskiego w Bodzentynie.

Chor. Łódzka (dodatkowo). Kat. „B". otrzymują obozy: Hufca w Radomsku, d-ny im. Kościuszki w Piotrkowie oraz wędrowny: d-ny im. Dąbrowskiego w Kamieńsku, Kat. „C", otrzymują obozy drużyn: Czarnieckiego w Pabjanicach, Kościuszki w Leśmierzu i Czarnieckiego w Ozorkowie.

Chor. Poznańska: Kat. „A", otrzymują obozy drużyn: im. Chodkiewicza w Bydgoszczy, Batorego—Czarnków, Czarnieckiego — Gostyń, Hufiec — Inowrocław, Kołłątaja — Koźmin, Chrobrego (stały — Horoszowa) — Kościan, Sobieskiego — Kościan, Hufiec — Kościan, Hufiec (2 stałe i 1 wędrowny) — Krotoszyn, Hufiec — Ostrów, Kościuszki — Ostrzeszów, Chrobrego (stały — Waksmund; wędrowny—Pieniny) — Poznań, Poniatowskiego (stały, wędrowny i kolonja) — Poznań, Czarnieckiego — Poznań, Batorego — Poznań, Zamoyskiego — Poznań, Bema — Poznań, Żółkiewskiego — Poznań, Bema (wędrowny) — Poznań, Sowińskiego — Poznań, Rejtana (stały) — Poznań, Wybickiego — Poznań, Chodkiewicza — Poznań, Wilków Morskich (stały — Lusowo) (i wędrowny) — Poznań, Dąbrowskiego (wędrowny po Krakowskiem i Śląsku) — Poznań, Hufiec Rawicz, Przemysława —Rogoźno, Chrobrego — Szamotuły.

Kat. „B", otrzymują obozy drużyn: Staszica — Bydgoszcz, Hallera — Bydgoszcz, Kilińskiego — Bydgoszcz, Zawiszy Czarnego—Bydgoszcz, Kościuszki (stały i wędrowny)—Bydgoszcz, Zawiszy Czarnego—Chodzież, Hufiec — Gniezno. Hufiec (kolonja) — Inowrocław, Jagiełły i Chrobrego (wspólny obóz) — Inowrocław i Kruszwica, Poniatowskiego — Jarocin, Hufiec — Kępno, Kościuszki — Kostrzyń, Chrobrego (stały — Księginki) — Kościan, Kościuszki — Nakło, Mickiewicza — Nakło, Hallera — Nowy Tomyśl, Kazimierza Wielkiego— Poznań, Piasta i Małkowskiego — Poznań, Jagiełły—Poznań, Batorego (wędrowny) — Poznań, Leszka Białego — Poznań, B. Głowackiego — Poznań, Marcinkowskiego (stały i wędrowny) — Poznań, Rejtana (obydwa wędrowne) — Poznań,

Wilków Morskich (stały) —Poznań. Hłaski — Poznań, Hufiec— Śmigiel, Staszica — Trzemeszno, Dąbrowskiego — Wągrowiec, Hufiec, (obydwa) — Wągrowiec.

Kat. „C“, otrzymują obozy: Sobieskiego — Bukowiec, Kościuszki — Kościan, Poniatowskiego — Kórnik, Leszczyńskiego — Leszno, Pułaskiego — Poznań, Dąbrowskiego (wędrowny — Poznań, Kruszwica) — Poznań, Mickiewicza — Środa, Przemysława — Śrem, drużyny w Strzelnie.

Chor. Radomska: **Kat. „A“**, otrzymuje obóz Hufca Sandomierskiego i Ostrowieckiego. **Kat. „B“** otrzymują obozy: 1 drużyny Radomskiej, 3 drużyny Radomskiej, Hufiec Konecki, oraz Hufiec Opatowski.

Chor. Warszawska **Kat. „A“**. otrzymują obozy drużyn: 1, 2, 3, 3, 3, 7, 8, 10, 11, 12; 13; 16; 20; 22; 23; 25; 26, 35, 37, 39, 39, 40, 40, 50, 55, 57; 59; oraz Kurs zastępowych.

Kat. „B“ ,otrzymują obozy drużyn: 21, 31, 34, 41, 44, 45, 47, 49, 51, 54; oraz Kolonja lecznicza.

Kat. „C“, otrzymują obozy drużyn: 32, 33, 53.

Chor. Wileńska: **Kat. „A“**, otrzymały obozy drużyn: 8, 9, i 13 Wileńskiej, stały i wędrowny Hufca Nieświeskiego oraz 1 Nowogródzka i 1 Głębocka. **Kat. „B“**, otrzymały: 1, 4, 7 i 8 Wileńskie (wszystkie obozy stałe). **Kat. „C“**, otrzymały: 2 Wileńska, stały i wędrowny 11 Wileńskiej, Hufca Słonimskiego i 1 Baranowicka.

7. Główna Kwatera.

74. Wydział Starszego Harcerstwa — Dh. hm. Jędrzej Giertych zwolniony ze stanowiska kierownika wydziału na własną prośbę.

9. Urlopy, zmiany przydziału, zwolnienia starszyzny.

93. Zmiany przydziału: ph. Józef Bugajski z Chor. Lwowskiej do Poznańskiej, ph. Antoni Gregorkiewicz z Ch. Wołyńskiej do Mazowieckiej, ph. Jan Mąka do Chor. Łódzkiej, ph. Benedykt Porożyński z Chor. Poznańskiej do Pomorskiej; ph. Stefan Skalski z Ch. Płockiej do Łódzkiej; ph. Teofil Urbański z Ch. Pomorskiej do Poznańskiej; ph. Kazimierz Zielonka z G. K. M. do Ch. Łódzkiej.

96. Przeniesienia do rezerwy na własną prośbę: dz. h. Józef Kowalski (Chor. Poznańska), ph. Jerzy Szwemin (Ch. Poznańska).

0. Pochwały, oznaki i odznaczenia.

02.(1) Harcerską Odznakę P. W. instruktorską otrzymują: hm. Władysław Olędzki, dh. Bohdan Węgler, phm. Roman Zawiślański.

02.(2) **Oznaka dziesięciolecia służby harcerskiej:** Nr. 211. ph. Inocenty Libura, Nr. 212. Adam Kotula (Śląsk); Nr. 213. Wiktor Frantz (Lwów), Nr. 214. hm. Aleksander Szczęścikiewicz; Nr. 215. Tomasz Szczygielski (Kraków), Nr. 216. Czesław Kumala (Śląsk); Nr. 217. Władysław Plisowski; Nr. 218. Franciszek Ostrowski (Lublin); Nr. 219. Marjan Kloc (Lwów); Nr. 220. 16 Poznańska D. H. im. gen. J. Bema; Nr. 221. ph. Roman Dąbrowski; Nr. 222. ph. Felicjan Gabryelewicz; Nr. 223. ph. Feliks Latosiński; Nr. 224. Zenon Dorniak; Nr. 225. Hufiec w Lesznie (Poznań); Nr. 226. Wiktor Pawelczyk; Nr. 227. Antoni Szymański; Nr. 228. Feliks Wajler (Śląsk); Nr. 229. ph. Roman Kaczarowski; Nr. 230. hm. Włodzimierz Skłodowski (Warszawa); Nr. 231. Zdzisław Kluczyński; Nr. 232. Janusz Sukiennikowicz (Brześć); Nr. 233. Edward Broda; Nr. 234. ph. Roman Chrząstkowski; Nr. 235. ph. Zdzisław Jurajda; Nr. 236. ph. Stanisław Pelczarski; Nr. 237. Zygmunt Schiller; Nr. 238. Tadeusz Wołoszyński (Lwów); Nr. 239. Józef Elke; Nr. 240. Władysław Gałkiewicz; Nr. 241. Adam Jaskulski; Nr. 242. Jan Perka; Nr. 243. Roman Woźnicki (Łódź); Nr. 244. ph. Damazy Jaworski; Nr. 245. hm. Jarosław Kowalski(Pomorze); Nr. 246. Czesław Wyszyński (Poznań); Nr. 247. ph. Jan Klama; Nr. 248. ph. Karol Strózik (Śląsk); Nr. 249. Roman Heml. Nr. 250. hm. Józef Mędyk; Nr. 251. Edward Nowowiejski (Zagłębie).

(—) **B. Podhorski.** (—) **St. Sedlaczek, Hm. Rp.**
Sekretarz Głównej Kwatery. Naczelnik Głównej Kwatery M.

ROZKAZ NACZELNIKA GŁÓWNEJ KWATERY M. L. 2, z dnia 5 marca 1931. r.

1. PRZEPISY STALE OBOWIĄZUJĄCE.

12. Porządek i znakowanie rozkazów: w Rozkazie Naczelnika G. K. L. 15 z dnia 15 sierpnia 1930 r. ma być:

46. oznaki specjalne drużyn.

99. zawieszenia starszyzny.

2. ZARZĄDZENIA BIEŻĄCE.

21 (1). Odprawa Komendantów Chorągwi odbędzie się dnia 29-go marca r. b. w lokalu Naczelnictwa. Początek o godz. 10-ej rano.

21 (2). Konferencja w sprawie drużyn szkół powszechnych zwołana jest do Warszawy (Zielna 35 m. 9) na 11 i 12 kwietnia r. b.

21(3). Sprawności: Uwagi w sprawie programów prób sprawności, podlegających obecnie rewizji, należy nadsyłać do Głównej Kwatery przed 1 maja 1931 r. W tym samym czasie można zgłaszać projekty nowych sprawności, nie objętych przepisami ogłoszonemi w tomie II „Harcerstwa“, oraz w Roczniku Harcerskim 1928 r. Zmiany i projekty powinny być opracowane w formie gotowego regulaminu danej próby.

4. DRUŻYNY, ZRZESZENIA I OBOZY.

41. Wpis drużyn do Z. H. P.: Chor. Krakowska: 2 im. St. Czarnieckiego w Krośnie, 4 im. Kr. J. Sobieskiego w Krośnie i 4 im. Lisa Kuli w Oświęcimiu; Chor. Mazowiecka: 13 Mazowsza im. T. Kościuszki w Łomży.

42. Wykreślenie drużyn: Chor. Lubelska: 5 im. Ks. J. Poniatowskiego w Zamościu; Chor. Mazowiecka: 13 Mazowsza im. Fr. Grudzińskiego w Łomży (zmiana patrona); Chor. Poznańska: 1 im. Leszka Białego w Kiszkowie, 4 im. J. Koźminie, 6 im. Gen. J. Bema w Lesznie i 1 im. B. Chrobrego w Pniewach.

45. Ocena obozów z r. 1930: Chor. Krakowska (dodatkowo): Kategorję „A“ otrzymuje obóz 4 drny w Podgórzu. Chor. Poznańska: kategorję „A“ otrzymują obozy drużyn: Chodkiewicza — Bydgoszcz, Batorego — Czarnków, Czarnieckiego—Gostyń, Hufiec—Inowrocław, Kołłątaja—Koźmin, Chrobrego (stały—Horoszowa)—Kościan, Sobieskiego—Kościan, Hufiec—Kościan, Hufiec (2 stałe i 1 wędrowny)—Krotoszyn, Hufiec—Ostrów, Kościuszki—Ostrzeszów, Chrobrego (stały—Waksmund, wędrowny — Pieniny) — Poznań, Poniatowskiego (stały, wędrowny i kolonja)—Poznań, Czarnieckiego—Poznań, Batorego—Poznań, Zamoyskiego—Poznań, Bema—Poznań, Żółkiewskiego—Poznań, Bema (wędrowny)—Poznań, Sowińskiego —Poznań, Chodkiewicza—Poznań, Wilków Morskich (stały—Lusowo, wędrowny—Poznań, Dąbrowskiego (wędrowny po Krakowskiem i Śląsku)—Poznań, Hufiec—Rawicz, Przemysława—Rogoźno, Żółkiewskiego—Rogoźno, Chrobrego — Szamotuły, Kategorję „B“ otrzymują: Staszica, Hallera, Kilińskiego, Zawiszy Czarnego, Kościuszki (stały i wędrowny) w Bydgoszczy, Zawiszy Czarnego—Chodzież, Hufiec (kolonja)— Inowrocław, Jagiełły i Chrobrego (wspólny obóz) — Inowrocław i Kruszwica, Poniatowskiego—Jarocin, Hufiec—Kępno, Kościuszki — Kostrzyń, Chrobrego (stały — Księginki) — Kościan, Kościuszki. Mickiewicza—Nakło, Hallera—Nowy Tomyśl, Kazimierza Wielkiego, Piasta i Małkowskiego, Jagiełły, Batorego (wędrowny), Leszka Białego, B. Głowackiego, Marcinkowskiego (stały i wędrowny), Rejtana (obydwa wędrowne), Wilków Morskich (stały) oraz Hłaski w Poznaniu, Hufiec— Śmigiel, Staszica — Trzemeszno, Dąbrowskiego — Wągrowiec, Hufiec (obydwa)—Wągrowiec. Kategorję „C“ otrzymują: Sobieskiego—Bukowiec, Kościuszki—Kościan, Poniatowskiego—Kórnik, Leszczyńskiego—Leszno, Pułaskiego—Poznań, Dąbrowskiego (wędrowny—Poznań—Kruszwica)—Poznań, Mickiewicza — Środa, Przemysława — Śrem, Drużyna w Strzelnie.

Chor. Radomska: kat. „A“ otrzymuje obóz Hufca Sandomierskiego i Ostrowieckiego. Kat. „B“ otrzymują: 1 i 3 w Radomiu, Hufiec—Końskie, Hufiec—Opatów.

Chor. Warszawska: Kat. „A“ otrzymują obozy drużyn: 1, 2, 3 (3 obozy), 7, 8, 10, 11, 12, 13, 16; 20; 22; 23; 25; 26, 35, 37, 39 (2 obozy), 40 (2 obozy), 50, 55, 57, 59 oraz kurs zastępowych. Kat. „B“ otrzymują obozy drużyn: 21, 31, 34, 36, 41, 44, 45, 47, 49, 51, 54 oraz kolonja lecznicza. Kat. „C“ otrzymują: 32, 33 i 53.

Chor. Wileńska: Kat. „A“ otrzymują: 8, 9 i 13 Wilno, Hufiec (stały i wędrowny)—Nieśwież, 1—Nowogródek, 1—Głębokie. Kat. „B“ otrzymują: 1, 4, 7 i 8 Wilno. Kat. „C“ otrzymują: 2, 11 (stały i wędrowny)—Wilno, Hufiec—Słonim i 1—Baranowicze.

46. Oznaka specjalna drużyny. Zatwierdzam oznakę 16 drużyny im. Zawiszy Czarnego w Warszawie: „na czerwonym ząbkowanym pasku — białe kosteczki“ (motyw góralski). Oznaka jest noszona na czapce.

6. CHORĄGWIE.

62. Mianowanie członków Komend: Chor. Krakowska: ph. J. Cienkosz—przyboczny Komendanta, Kierownicy Wydziałów: Osobowego—ph. M. Pieczarkowski, Organizacyjnego—ph. T. Luzar, Lustracyjnego—ph. Wł. Muż, Obozowego—K. Małeski,

Pedagogicznego—ph. M. Lewiński, Propagandy—ph. J. Wnęk, Skarbowego—J. Teodorczyk, Gospodarczego—W. Magiera oraz Sekretarz J. Hassligier; Chor. Poznańska: hm. ks. dr. W. Paulus—Kapelan Chorągwi, ph. F. Firlik—I przyboczny Komendanta, ph. L. Jankowski—II przyboczny Komendanta, Kierownicy Wydziałów: Ogólno-Organizacyjnego—hm. Z. Lang, Programowego—hm. J. Ratajczak, Gospodarczego—dz. h. Cz. Sworowski, W. F. i P. W.—H. Dębiński.

63. Mianowanie podkomisyj próby na podharcmistrza: dla Chor. Lubelskiej: ph. M. Szewc — Przewodniczący, hm. dr. Wit. Klonowiecki—hm. W. Wojtowicz, dz. h. K. Juszczakowski, ph. J. Pstrokoński, ph. B. Szydłowski — członkowie. Dla Chor. Śląskiej: hm. J. Grzbiela — Przewodniczący, hm. dr. J. Bielec, hm. dr. H. Krupiński, hm. S. Szletyński, ph. T. Piechaczek, ph. L. Wacławek—członkowie.

Sprostowanie do Rozkazu N. G. K. M. L. 21 z dnia 29 grudnia 1930 r. W pozycji 63 po słowach: „Kraków: podkomisja próby na stopień harcmistrza" powinno być „mianowana ad hoc dla kandydatów dopuszczonych do próby przez Naczelnika G. K. M.".

7. GŁÓWNA KWATERA.

71. Skład Osobowy Głównej Kwatery zatwierdzony uchwałą N. Z. H. P. z dnia 18 lutego 1931 r.: Zastępca Naczelnika—hm. Tomasz Piskorski, prace programowe—hm. Rp. Stanisław Sedlaczek, Sekretarz—Baltazar Podhorski, Kierownicy Wydziałów: Ogólnego—ph. Janusz Wierusz-Kowalski, Organizacyjnego—hm. Władysław Ludwik, Osobowego—hm. Aleksander Wronowski, Kształcenia Starszyzny—hm. Witold Sosnowski, Starszego Harcerstwa—hm. Tomasz Piskorski, Międzynarodowego—hm. Ignacy Wołkowicz, Zagranicznego—hm. Jan Trzpil, Przysposobienia Wojskowego—Bohdan Węgler, Wychowania Fizycznego—hm. Władysław Olędzki, Drużyn Żeglarskich—hm. Witold Bublewski, Prasy i Propagandy—hm. Eugenjusz Ryszkowski.

9. ZMIANY PRZYDZIAŁÓW I ZAWIESZENIA STARSZYZNY.

93. Zmiany przydziału: hm. W. Klimaszewski z Chor. Mazowieckiej do Warszawskiej, hm. J. Stawecki z Warszawskiej do Mazowieckiej, ph. E. Bystrzycki z Wołyńskiej do do Warszawskiej, ph. W. Mężnicki z G. K. M. do Pomorskiej, ph. J. Pstrokoński z Białostockiej do Lubelskiej, ph. Cz. Szwagrzak z Kieleckiej do Poznańskiej.

99. Zawieszenia Starszyzny: hm. Rp. Henryk Glass, członek czynny G. K. M., zawieszony w prawach instruktorskich za ogłoszenie w prasie listu otwartego do Druha Przewodniczącego Z. H. P.

O. OZNAKI.

02. Oznaka Dziesięciolecia służby harcerskiej. L. 252 Marjan Okrasiński (Mazowsze), 253 Bolesław Kempiak, 254 ph. Józef Kołodziejczak, 255 Stefan Wichrowski (Poznań), 256 1 M. D. im. Bol. Chrobrego w Królewskiej Hucie, 257 Bernard Foit, 258 ph. Paweł Mańka, 259 Stanisław Zembowicz (Śląsk), 260 Stefan Gnatowski (Radom).

(—) **Baltazar Podhorski**
Sekretarz Głównej Kwatery

(—) **Antoni Olbromski**
Naczelnik Głównej Kwatery.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

CHORĄGIEW MAZOWIECKA.

(ze sprawozdania za czas 1.I — 15.X.1930 r.).

Praca Komendy Chorągwi. Trzy główne zasady pracy Komendy:

1. Widzieć przejrzyście w każdej chwili całą chorągiew.

2. Nadawać sens, kierunek, tempo harcom - wychowaniu.

3. Bilansować pracę i wyniki.

Obowiązkiem Członków Komendy jest przekazać jaknajwięcej czasu, wiadomości i sił dla dobra Służby, a przyjęte obowiązki starać się wypełnić jaknajlepiej. Daję się możność Kierownikom Wydziałów wniesienia w życie Chorągwi ich własnych pomysłów i ulepszeń metod pracy.

Cecha charakterystyczna pracy Komendy:**ład organizacyjny, planowość pracy.**

I. Wydział organizacyjny bada i poznaje teren i warunki do działania potrzebne, koordynuje działanie jednostek organizacyjnych, organizuje pracę administracyjną, kontroluje wszystkie przejawy życia Chorągwi.

1. Przeprowadzono dokładną rejestrację drużyn istniejących i powstających. Drużynom wpisanym nadano numery według czasu założenia. Wydano zaświadczenia o wpisaniu na listę drużyn Mazowsza. Przeprowadzono kwalifikację według kategorji A, B i C. Stan Drużyn w dniu 1.I.1930 — 56, w dniu 15.10.1930 — 70. Przybyło drużyn — 14. Prace zaczęto w nowych 36 środowiskach. Z chwilą zgłoszenia zostaną wpisane nowe drużyny.

2. Opracowano instrukcję dla zakładających drużyny harcerskie.

3. Sporządzono spis miejscowości, w których mogą powstać drużyny.

4. Opracowano plan akcji zmierzającej do pokrycia terenu Chorągwi siecią hufców powiatowych z Komendantami jako pełnomocnikami na teren powiatu.

5. Przeprowadzono podział terenu Chorągwi na Okręgi Wizytacyjne i opracowano instrukcję dla Wizytatorów Okręgowych.

6. Opracowano wzór raportu miesięcznego drużyny.

7. Opracowano schemat organizacyjny Komendy Chorągwi i wprowadzono go w życie.

8. Zorganizowano 4 odprawy Rejonowe Komendantów Hufców i Drużynowych w nast. miejscowościach: Łomża, Żyrardów, Sokołów i Ciechanów.

9. Przeprowadzono szereg gruntownych wizytacyj drużyn.

10. Zorganizowano i przeprowadzono rewję Harcerstwa Mazowieckiego przed P. Prezydentem Rzplitej w Błoniu. Udział brało około 400 harcerzy.

Jako warunki niezbędne dla należytego funkcjonowania aparatu organizacyjnego Chorągwi Wydział stawia:

Teren Chorągwi obejmuje całe województwo.

Współpraca z Władzami Wojewódzkiemi i Powiatowemi.

II. Wydział Kształcenia Instruktorów dąży do postawienia harców na jaknajwyższym poziomie przez przygotowanie odpowiednich kierowników pracy, przeprowadza wyszkolenie instruktorskie na wszelkich poziomach i w różnych dziedzinach.

1. Wydrukowano „Wskazówki dla drużynowych" obejmujące program pracy, jego rozplanowanie i wykonanie.

2. Omówiono kwestje programowe na odprawach Rejonowych urządzonych przez Wydz. Organ.

3. Specjalną opieką otoczono drużyny seminarjów nauczycielskich.

4. Przeprowadzono następujące kursy: a) podharcmistrzowski dla 21 uczestników stan (bez Komendy), b) dla przybocznych — 21 ucz. Przy kursach obóz młodzieży dla przeprowadzania ćwiczeń, c) dla zastępowych seminarjów naucz. — 37 ucz.

5. Całość wysiłków w kierunku szkolenia instruktorów ujęto w ramy Szkoły Instruktorskiej, i opracowano metodę kształcenia.

6. Sporządzono dokładne wykazy drużynowych ze względu na ich wykształcenie instruktorskie.

7. Przygotowano częściowo programy kursów zimowych instr.

III. Wydział Osobowy posiada dane o pracownikach harcerskich, Kołach Przyjaciół, Opiekunach drużyn: zna ludzi na terenie, dba o to, aby właściwy człowiek postawiony był na właściwem miejscu.

1. Przeprowadzono nominację ph., których wnioski zalegały w Komendzie.

2. Przeprowadzono mianowania drużynowych.

3. Współpracuje się ściśle z Wydz. Kształcenia dostarczając odpowiednich danych personalnych.

4. Przeprowadzono statystykę Kół Przyjaciół.

5. Stale przeprowadza się kontrolę obowiązkowości drużynowych i wydaje w tym celu odpowiednie komunikaty przy rozkazach Komendy.

6. Przeprowadzono ewidencję instruktorów mianow.

7. Przygotowuje się materjały do zaprowadzenia kartoteki wszyskich harcerzy po przyrzeczeniu.

IV. Wydział Obozów i Wycieczek kieruje akcją obozową Chorągwi i przygotowuje stronę finansową imprez letnich.

1. Przygotowano akcję letnią r. 1930. Szczególną uwagę zwrócono na teren KOP'u.

2. Dokonano rozdziału subsydjów KOP i Zarządu Oddziału.

3. Sporządzono zestawienia z akcji letniej.

Chorągiew Mazowiecka urządziła 27 przedsięwzięć letnich w tem:

obozów stałych pod namiotami	17
większych wycieczek	3
wycieczek zagranicznych (obóz wędr.)	1
kolonji pod dachem	2
kursów	3
zlot Hufca w Żyrardowie	1

Razem harcerzo - dni około 15.000.
Harcerzy w obozach 700.

4. Oceniono i zakwalifikowano obozy.
5. Przeprowadzono rewizję ksiąg i dowodów kasowych.
6. Przystąpiono do opracowania planu akcji letniej na rok 1931 pod hasłem: „W s z y s c y do o b o z ó w“.

V. Wydział Przysp. Wojsk. i Wychow. Fiz. kieruje akcją przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego w drużynach Chorągwi, współpracując z odpowiedniemi czynnikami państwowemi.

1. Zebrano ewidencję harcerzy powyżej lat 16.
2. Zachęcono drużyny do wzięcia udziału w II Zawodach strzeleckich. Koresp. GKM. wiosennych. W strzelaniu drużyny wykazały znaczną poprawę.
3. Zorganizowano strzeleckie zawody systemem korespondencyjnym o Mistrzostwo Chorągwi Mazowieckiej na rok 1930.
4. Obesłano III Harcerskie zawody strzeleckie, wystawiając 28 zawodników i w ogólnej kwalifikacji zajmując III miejsce.
5. Zorganizowano 3-dniowy kurs gazowy w Łowiczu dla 30 uczestników.
6. Udzielono pomocy przy organizowaniu i przeprowadzaniu zawodów lekkoatletycznych i P. W. urządzanych 11 maja w Pruszkowie.
7. Udzielono pomocy przy organizowaniu i przeprowadzeniu II Zawodów strzeleckich w Grodzisku dn. 23.VI.
8. Wydrukowano list okólny podający wyniki pracy z dziedziny WF i PW.
9. Zorganizowano i przeprowadzono sztafetę kolarską z adresem hołdowniczym do Pana Prezydenta Rzplitej w dniu 3 Maja.
10. Przystąpiono do opracowania szeregu imprez ogólnych dla całej Chorągwi.

VI. Wydział Gospodarczy zdobywa fundusze, troszczy się o majątek Chorągwi, czuwa nad inwentarzem i prawidłową gospodarką drużyn.

1. Wydano list okólny (instrukcje) w sprawie opłacania pogłównego.
2. Rozpatrzono podania o udzielanie zniżek w opłacie pogłównego.
3. Organizuje się propagandę oszczędności.
4. Opracowuje się instrukcję o prowadzeniu ksiąg kasowych i inwent.

VII. Wydział Propagandy i Prasy zorganizowany w początkach października nie zdołał jeszcze wykazać się dodatniemi wynikami pracy.

KRONIKA HARCERSKA.

Z RADY STARSZEGO HARCERSTWA.

W r. ub. 1930 zebrań Rady St. H. odbyło się 6. Poza sprawami bieżącemi omawiano kwestje następujące: sprawy statutowe Z. H. P., Konferencja letnia St. H. (przed wakacjami); programy pracy Wydziałów St. H. G. K., sprawa prób instruktorskich w St. H., udział Polski w międzynarodowej konferencji St. H. w Kandersteg (po wakacjach).

W związku ze zmianami statutowemi w Z. H. P. Rada przyjęła wniosek następujący (w sformułowaniu druha J. Zawodzkiego): „Rada St. H. stwierdza, że nie widzi potrzeby zmiany obecnego ustroju organizacyjnego St. H. w łonie Z. H. P.“. „W związku z przebudową organizacji Z. H. P. Rada uważa, że konieczne jest zachowanie w nowym statucie tych praw i obowiązków, jakie obowiązują obecnie“. — Ustalono cel, charakter Konferencji i jej organizację; zgłoszono tematy referatów. W kwestji prób instruktorskich, pociągającej za sobą szeroką dyskusję na temat metod i organizacji St. H. Rada wypowiedziała się, iż formułowanie już dzisiaj warunków tych prób byłoby przedwczesne, wobec tego jednak, że kwestja ta oddawna już wypływa (obecnie w organizacji żeńskiej), należałoby tu dokonać eksperymentu i wypowiedzieć się o jego wynikach.

W sprawie Konferencji St. H. w Kandersteg, Rada ustaliła następujące referaty do wygłoszenia:
1) Geneza i założenia St. H. w Polsce, 2) Nasze metody pracy, 3) Udział St. Harcerstwa w życiu akademickiem. Projektowane jest też zgłoszenie 2 tematów z dziedziny zagadnień ogólno - społecznych.

Wobec wyłaniającej się wciąż kwestji celów i zadań St. Harcerstwa, postanowiono I zebranie w r. 1931 poświęcić tej sprawie.

Odprawa Drużynowych Chorągwi Wileńskiej odbyła się w Wilnie w dn. 7 i 8 grudnia ub. r. w pewnych punktach programu wspólnie z Odprawą drużynowych Chorągwi Żeńskiej. Program wypełniły referaty połączone z dyskusją: „Współpraca Harcerstwa ze szkołą“ (D-hna Z. Wocalewska), „Ofensywa harcerstwa“ (Hm. J. Czarny Grzesiak), „Administracja drużyny“ (B. Pietraszkiewicz), „Jak opracować program pracy d-ny (ph. Kohutek L.), „Współpraca szkoły z drużyną“ (ph. B. Łucznik) i sprawozdania drużynowych.

Przemiłemi atrakcjami Odprawy były: wspólny obiad uczestniczek i uczestników Oprawy, „Wieczór harcerski“ zorganizowany przez „Czarną Trzynastkę“ Wil. Druż. Harc. i herbatka instruktorska.

Chorągiew Wileńska M. w liczbach. Chorągiew Wileńska obejmująca tereny województw wileńskiego i nowogródzkiego już od 1924 r. powoli ale stale zwiększa swój stan liczebny. Lata 1928 i 1929 były latami przeznaczonemi na „zmontowanie“ całej roboty, a rok 1930 przyniósł znaczny dorobek we wszystkich prawie dziedzinach pracy Chorągwi.

Obecnie Chorągiew liczy: 7 harcm., 11 podharcm. i 1261 harcerzy zorganizowanych w 41 drużynach istniejących w 23 środowiskach. W stosunku do stanu z roku 1929 przybyło: 3 podharcm., 264 harcerzy i 5 drużyn.

Również najważniejszy dział pracy harcerskiej: obozownictwo wykazuje znaczny postęp, gdyż w 1930 r. urządzono 1 kurs podharcm. i 16 obozów drużyn, w których przebywało 357 harcerzy, czyli o 8 obozów więcej niż w r. 1929. Różnica na korzyść w 1930 r. wynosi 118 harcerzy i 2.414 harcerzodni.

O podniesieniu się wartości pracy drużyn świadczy znacznie większa ilość starszych chłopców w drużynach niż w r. 1929. Powyżej lat 16-tu mamy w d-nach 394 harcerzy, czyli blisko 50% stanu Chorągwi.

Drużyny Chorągwi Wileńskiej w 1930 r. urządziły:

Zbiórek drużyn: w izbie — 492, na boisku — 297, wycieczek — 135 i wycieczek z nocowaniem w polu — 39, razem zbiórek drużyn — 943.

Zbiórek zastępów: w izbie — 2.541, na boisku — 661. wycieczek — 404 i wycieczek z nocowaniem w polu — 49, razem zbiórek — 3.655.

Największą ilość zbiórek miała „Czarna Trzynastka“ Wil. Druż. Harc., ogółem 405 zbiórek drużyny i zastępów (łącznie z wycieczkami i zbiórkami na boisku). **J. G. Cz.**

Zawody sportowe w Wilnie w Rocznicę Styczniową. Dla uczczenia rocznicy Powstania Styczniowego 1863 roku Wojskowy Klub Sportowy 6 pułku piechoty Legjonów, urządził zawody w marszu w maskach ze strzelaniem, w których wzięło udział 14 zespołów 6-go p. p. Leg. i dwa zespoły — 11-ej Wileńskiej Drużyny Harcerskiej im. Tadeusza Kościuszki, którą to drużyną harcerską opiekuje się 6-ty pułk piechoty Legjonów.

Pierwsze miejsce zdobył zespół harcerzy dowodzony przez druha Pawłowicza Edwarda; drugie miejsce — zespół 7-ej kompanji 6 p. p. Leg., dowodzony przez kapr. Bednarka Walentego: trzecie miejsce — zespół 3-ej komp. 6 p. p. Leg.

Zawodnicy otrzymali żetony, zaś drużyna harcerska i kompanje — dyplomy.

Film z Dżembo. Film ilustrujący udział polskiego Harcerstwa na Zlocie Międzynarodowym Skautów w Anglji w 1929-ym roku, p. t. „Polacy na Międzynarodowym Zlocie Skautowym w Anglji“, był wyświetlany w Warszawie, Lwowie, Krakowie, Częstochowie, Łowiczu, Inowrocławiu, Płocku i Sosnowcu, przyczem w Warszawie w sześciu kinoteatrach. a we Lwowie — w pięciu.

Członkowie Związku Nauczycielstwa Polskiego współpracują w Harcerstwie według „Sprawozdania z działalności wydziału społeczno - oświatowego Związku Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych za lata 1928/29 i 1929/30“ („Polska oświata Pozaszkolna“, r. 1930, Nr. 6) w następujących miejscowościach: W o j. K i e l e c k i e: Rogoźnik, Zagórze; Rędziny, Wąchock; Ciepielów, Wierzbnik, Złotniki, Daleszyce. Szydłowiec, Ostrożeń, Opatowiec, Białobrzegi. W o j. K i e l e c k i e: Jaworzno. W o j. P o z n a ń s k i e: Brodnica, Chojnice.

Wydawca: Naczelnictwo Z. H. P. w osobie STANISŁAWA SEDLACZKA, **Redaktor:** STANISŁAW SEDLACZEK.

Redakcja i Administracja: Zielna 35 m. 9; tel. 701-20, Konto P. K. O. 10020.

Druk. „LECH“, Warszawa, Koszykowa 33